

TARA NOASTRA
FOAIA POPORALĂ A
„ASOCIATIUNII“

REDACTOR:

OCTAVIAN COEA.

CUPRINSUL:

	Pag.
Vrem calea adevărului	695
Comuna „Viitorul“	697
Delasântioana: Scrisori către țărani	700
Pomăritul și foloasele lui	702
N. Simulescu: Vinul	703
Stuparul: Bolele și dușmanii albinelor	706
Știri	707
Bibliografie	708

Înștiințare.

Rugăm pe toți câți au binevoit să primească această foaie să grăbească cu trimiterea plății de abonament.

Administrația foii „ȚARA NOASTRĂ“.

Cetitorilor.

Pe toți, cărora le ajunge în mâni această foaie îi rugăm să o cetească și dacă o socot de potrivită trebuințelor țărănimii să o răspândească între oamenii noștri dela sate.

Foaia apare săptămânal și o vor primi cetitorii Dumineca.

Abonamentul e pe an 4 cor.

Pe jumătate de an 2 „

Pe trei luni 1 „

Banii să se trimită la Administrația revistei „Țara noastră“. Sibiu — Nagyszeben. Asociațiune.

Toți cărturarii noștri, mai ales cei în atingere apropiată cu țărănimea — preoții și învățătorii — sânt rugați a trimite acestei reviste articole și știri cari sânt în legătură cu trebile țărănimii. Indesebi primim bucuros articole cu povețe economice, precum — și snoave, poezii populare etc. Scriitorii articolelor sânt rugați a se folosi de un grai înțeles de popor, ca să nu fim siliți a supune schimbării în redacție articolele.

Pentru articolele bune dăm și o cuvenită răsplată bănească.

ȚARA NOASTRĂ

Revista populară

a „Asociațiunii pentru literatură rom. și cultura poporului rom.“

Abonamentul: Pe un an 4 cor. Pe o jumătate de an 2 „ Pe trei luni 1 „ Pentru România . . . 6 Lei	REDACTOR: OCTAVIAN GOGA	Redacția și administrația: Sibiu (Nagyszeben) Str. morii, 6.
---	--	--

VREM CALEA ADEVĂRULUI.

II.

Precum în trecut, astfel și în zilele noastre preotul e căpetenia satului său. Biserica, singurul așezământ mai adăpostit de vitregia veacurilor, a unit pe rând toate palpitările vieții sufletești a neamului. Sub ocrotirea ei s'a încheșat tot mai puternică îndărătnicia noastră de a trăi ca Români, sub scutul ei și-au gătit cărările cele dintâi îndemnurile noastre de înaintare culturală. Astfel această biserică la noi a avut un temei mai larg și-a îmbrățișat tot mai multe din trebuințele de viață ale neamului nostru. Slugitorii acestei biserici deci au avut și au îndatoriri mai multe și alături de toiagul lor de păstori sufletești ei au să poarte și cărna care deschide drumul unei vieți pământești mai prielnice.

Între îndatoririle lor de frunte e și aceea de a fi povățuitorii *culturali* ai poporului dela sate. Ei au să țină pas cu mersul vremii care premenește mințile și aduce prisosuri nouă de putere pentru înaintare. Lumina care se desface din școală să se unească cu îndrumările lor păstorești și să-i călăuzească în drumul lor. Rostul lor de părinți sufletești se întemeiază pe puterea unui *dar*, care e merit să împlinească trebuințe mai înalte, decât o căpătuială a unui doritor de-o slujbă, de-o meserie. De aceea frumoasa taină a preoției se știrbește, când purtătorul ei o coboară la îndemnurile ieftine ale poftii de câștig.

Au fost în trecutul mai întunecat și sunt încă și în zilele noastre mulți preoți cari n'au văzut în slujba lor, decât un mijloc de a-și netezi drumul pentru un trai mai

ușor și mai lipsit de griji. Astfel s'au folosit de multe mijloace. Fiind înaintea lor sufletul țaranului deschis, în care li se dădea prilejul să privească netulburați, — ei au privit acolo și-au căutat ungherele cele mai simțitoare. Au văzut firele cari cuprind în mreaja lor fiorul vieții și-al morții, tremurul tainic al sufletului în credința lui de mai bine. Au putut desluși îndemnurile trezite de nenorocul unui trai vitreg, au putut vedea cum aceste suflete de oameni buni și năcăjiți în zbuciumul lor și-au croit temeuri greșite în căutarea unei alinări. Au înțeles, că din toată frământarea aceasta grăuntele fericirii rămâne sterp. Toate acele credințe deșerte, răsărite din frigurile unui vis de groază, cari încătușau avântul îndrăzneț al minții și robeau inimile, — stângeneau puterea de vieață și înaintare a poporului. Biserica luminată a înțeles demult aceasta și și-a dat seama, că taina ei e cu mult mai curată, decât jocul deșert al unor umbre. Preoții înțelegători s'au ridicat împotriva acestor vedenii neputincioase și le-au strivit cu lumina senină a învățaturii lor. Unii însă, cu judecata prea strâmtă pentru a putea cuprinde păsurile obștei, au crezut că din acest zbucium bolnav al sufletelor, trebuie să stoarcă răsplata urâtă a banului și în loc să se împotrivească acestor credințe deșerte, le-au încălzit și ei înșiși s'au făcut vrăjitorii acelor farmece.

Astfel s'a început la noi de cătră unii preoți, parte lipsiți de creștere culturală, parte lipsiți de conștiința demnității lor, o adevărată negustorie, care câștigă bani pe urma slăbiciunilor sufletești ale țaranilor. Precum odinioară din Roma, — care sub ocârmuirii păcătoase ajunsesse o cetate în care totul se putea cumpăra, — porneau călugări cari vindeau zapise pentru iertarea păcatelor, astfel și la noi prin satele năcăjite de pe la poala munților se mai găsesc încă și astăzi preoți cari își fac un câștig bănesc bunicel, din «*scoaterea dracilor*», din «*slujba hainelor*», din «*slujba neagră*» și alte multe vrăjitorii. Unii merg și mai departe și făuresc tot soiul de iscodiri menite a robi nepriceperea țaranului. Câteva tăblițe de tinichea zugrăvite cu sfinți, înfășurate într'o învălitoare soioasă dau «*argariul*» menit «să tămăduiască toate boalele». Astfel se fac «*păscălii*» din cari se gă-

cește tot și «*roata norocului*» care spune zodiile și toate tainele viitorului. Sunt nenumărate aceste meșteșugiri și iscusința lor pe cât e de urâtă, pe atât e de încurcată. Țăranul curat la inimă crede în ele și cheltuiește din greu când îl ajunge vre-un năcaz. Sunt unii preoți a căror veste a mers departe într'un colț de țară și din toate părțile roiesc oameni năcăjiți la dânsii cu bani și cu bucate. Vin femei cu jalea lor ascunsă, vin bărbați în plină putere cu gândul de-a izbăvi un rău. Aici se găsește leac pentru toate. Cu o îndemânare strașnică se împart degrabă și povețele și leacurile.

Ce e acest fel de-a alina sufletele oamenilor, dacă nu o tarabă de negustorie fără cinste. Și e un lucru firesc că cel înșelat odată nu mai trece pragul negustorului. Asupra cui se răsfrânge rușinea și necurătenia acestor păcate, dacă nu asupra bisericei?

Iată de ce biserica trebuie să-și ridice glasul cu toată puterea împotriva vrăjitorilor.

Zilele noastre spulberă tot mai mult ceața tulburată a umbrelor de demult. Din frământarea nouă se desface lumina și adevărul.

În numele luminei și a adevărului s'a înălțat strălucitoare crucea lui Christos.

COMUNA „VIITORUL”.

XXV. După 25 de ani.

Bunăstarea locuitorilor crescând pas de pas, ei au puțința de a-și face *case și alte zidiri economice* mai bune. Meseriașii din comună: cei cu fabrica de cărămizi și țigle, zidarii, bărdașii, măsurii ș. a. fac treburi bune, pentrucă an de an se zidesc câteva case și edificii economice.

Casele se zidesc, dupăcum cere statutul comunal, numal din material solid (tare), adecă păreții de cărămizi și coperișul de țigle. Ele se așează rând la stradă, nu în mijlocul sau fundu curții. De obicei toate sunt provăzute cu *pivniță*, la intrare cu *prizvar*, și cel puțin *două odăi* și *o cămară* pentru păstrarea bucatelor. Pe jos odăile sunt podite cu scânduri și ferestrele sunt mari.

Deosebit la fiecare casă este alipită o mică *bucătărie* de vară, provăzută cu cuptor de pâne, și care servește și la spălatul hainelor.

În spre vecini fiecare casă are *zid de apărare contra focului*.

În fundul curții sunt celelalte zidiri economice: *șura, grajdul și feldera*, toate din material solid. Deoparte a lor este *cotețul de porci și de galițe și privada*.

Aproape în fiecare curte se află și câte o fântână.

O deosebită băgare de seamă se dă *groapei de gunoiu*, care de obicei e făcută în dosul grajdului, pe un loc mai ridicat, ca să nu se scurgă apă în ea, și încunjurată, cu arbori cari adăpostesc gunoiul de arșița soarelui. Mare parte a acestor groape au fundament de ciment și pe delaturi zid. Lângă grămada de gunoiu este *fântâna* unde se adună udul animalelor, cu care se udă gunoiul și care are un preț nespus de mare în economie.

Grădinile sunt pline de pomi cari aduc belșug în toate casele. Chiar și prin curți sunt pomi, mai ales frăgari. Într-o parte a grădinei este *stupăria*.

Curțile și grădinile sunt bine închise; iar stradele din an în an devin tot mai regulate și mai frumoase. Pe delaturi sunt canale (șanțuri) și pomi. Canalele se curăță adeseori, iar stradele se mătură în toată Dumineca.

După o lucrare îndelungată și stăruitoare, se văd acum în toate curțile numai *animale de soiu ales*. Boi frumoși, vaci scumpe și bune de lapte, cai, bivolițe, oi, porci și galițe de soiu ales. Afară de aceste la toată casa se găsesc câțiva stupi, parte în coșnițe de nuele și de paie, parte în coșnițe de scândură. În multe familii se cultivă și vermi de mătasă.

Nu numai case și edificii economice, aveau bune, răsărise ca din pământ, ci și *biserica* cea nouă, zidită în cel mai frumos loc din mijlocul comunei, se înalță acum mândră spre mărirea lui Dumnezeu, spre fala, mângâierea și mântuirea poporului.

Fondul bisericesc, întemeiat la timp, a crescut repede și fiind bine chivernisit, a dat mijloacele trebuincioase pentru zidirea bisericii și a mai rămas și un prisos pentru trebuințele din viitor.

Lângă biserică se înalță *școala*, cu patru sale mari pentru învățătură, cu o sală spațioasă pentru conferențe și cu o mică scenă pentru reprezentații de teatru.

Pentruca învățământul să devină mai desăvârșit poporul creiază și un post de *învățătoare*.

Acum învățătura de carte a femeilor se face mai temeinic, iar *industria de casă* înaintează văzând cu ochii. Începuturi de industrie se introduc deja în școală și se continuă mereu și după ieșirea fetelor din școală. Se stăruie mai ales pentru cultura *cânepei* și *inului*, pentru *torsul cu roata*, pentru folosirea unui *războiu* cu care se lucră mai ușor și mai cu spor, pentru introducerea mașinei de cusut, pentru valorizarea obiectelor din industria de casă ș. a. *Economia de casă, gătitul bucatelor, legumăritul, prășirea galitelor, creșterea copiilor, susținerea portului*, ș. a. toate se învață și deprind acum temeinic. Astfel lucrarea începută de vrednica preoteasă se continuă acum cu puteri îndoită și sporul este foarte îmbucurător. E rău că nu se poate face o socoteală în bani de câștigul cel mare produs prin aceste lucrări; dar el, fără îndoială, se ridică la zeci de mii. Pe urma acestui câștig se revarsă bunăstarea asupra comunei. *Câștigul moral* însă e și mai mare. Acesta nu se poate prețui în bani.

Casa comunală este și ea o zidire frumoasă, înzestrată cu toate salele trebuincioase.

De o parte a ei sunt câteva *încăperi pentru săracii satului*, unde li-se dă locuința și hrana trebuincioasă, celor cu totul neputincioși și lipsiți de orice sprijin.

Zidirile economice pe sama animalelor de prăsilă sunt de o parte a satului și toate în stare bună.

Casa băncii este și ea o podoabă pentru comună. Viitorul băncii este asigurat prin fonduri de rezervă, din cari se ajută și școala, biserica și alte așezăminte folositoare binelui de obște.

În casa băncii și în zidirile ce-i aparțin sunt adăpostite și *însoțirile de conzum și valorizare* cu tot cuprinsul lor, cari sunt un izvor nesecat de bunăstare și mulțămire.

După încercarea de probă de a nu mai lăsa tot în al treilea an o parte de hotar nefolosită, locuitorii se învoiesc și fac *comasarea*. Pășunatul se lasă și acum în comun. Comasarea este un pas foarte însemnat spre bunăstarea locuitorilor.

Pământul se poate astfel lucră tot mai bine. Oamenii fac șanțuri de scurgere, ici-colo își udă livezile. Ei cultivă plante de nutreț și industriale în măsură mai mare. Câmpul întreg e lucrat ca o grădină și, putând să țină vite mai multe și mai bune, ei produc și gunoiu mai mult și mai bine îngrijit. Nu e

un răzor și nici un pas de loc lăsat nefolosit. Astfel e ușor de priceput că bunăstarea crește neîntrerupt. Și ea crește cu atât mai repede, cu cât oamenii înțeleg acum tot mai bine să întoarcă toate spre folosul lor.

Focul și grindina nu le mai strică pentrucă toți se asigură contra lor.

N'au nici pagube în *vite* pentrucă și aceste le *asigură*.

SCRISORI CĂTRA ȚĂRANI.

V.

Bade Șofroane!

Cu vecinul Grigoraș, cu care ești în miezuină cu moșia, să cauți să te 'mpaci cum o fi mai bine: că binele și înțelegerea bună îi dela Dumnezeu, iar vrajba o samănă diavolul.

Mai lasă dumniata ceva din drept și va mai lăsa și badea Grigoraș, și fiți oameni de pace și trăiți ca buni vecini unul lângă altul, că de veți ajunge pe mâna avocatului nu va fi bine pentru nici unul, făr' numai pentru avocat, că doar' el n'asteaptă decât să v'apuce pe mâna lui, c'apoi atâta vă direge, atâta vă sucește până iasă execuția (jucția) și vă scoate din moșie și atunci v'ati împacă dumniavoastă, dar va fi cam târziu, că moșioara s'a dus.

Vorbele astea nu ți-le spun dela mine, bade Șofroane, ci ți-le spun din pățania altor oameni, cari încă s'au certat pentru loc de-o palmă și la urmă au rămas pe drumuri, că doar' de aceea și zice Românul: „*decât o judecată dreaptă, mai bine-i o pace strâmbă!*“

Judecata-i cu cheltuieli și cu multă alergătură, dragu meu, că trebuie să fii tot pe la ușa domnilor până-ți vezi dreptul în mână, apoi ștempăle, apoi scoate comisia, apoi plătește avocatul, apoi fă jucție... toate cu cheltuieli, că nime nu pune peana pe hârtie numai așa, de dragul dumnitale, făr' pe bani. Și când te-i vedeă cu dreptul în mână și vei socoti câtă vreme ai pierdut și câți bani ai numărat, te vei pomeni că n'ai câștigat nimica, că cu banii cheltuiți ai fi putut cumpără de trei ori atâta moșie.

Așadară, bade Șofroane, să nu te puie păcatele să te bagi în judecată, că va fi rău de D-ta!

Dacă nu vei putea ajunge la pace cu binele și dacă-i vorba numai de-o urmă de loc din miezuină, lasă să facă Dumnezeu

judecată, că mai bun judecător ca pe Dumnezeu n'avem pe nime pe lumea asta.

Nu-i rău mai mare, bade Șofroane, ca cearta între frați, că doar' noi Românii suntem frați! Nici lui Dumnezeu nu-i place o așa fel de ceartă și nici la oameni, că ea doar' nu poate aduce decât pagubă la amândoi, și la urma urmei, când li-i vedeă la năcaz și la rău tot te doare de el, că ți frate, că în vinele lui și 'ntr'ale dumnitale curge tot un sânge — și nu-i pe lumea asta glas mai curat ca glasul sângelui, asta s'o ști, bade Șofroane!...

Și iară nimic nu-i mai frumos și plăcut lui Dumnezeu și oamenilor, decât când trăiesc frații bine împreună, când se îngăduiesc unul cu altul, când s'ajută la rău și la năcazuri, că numai unde-i bună înțelegere și pace dă Dumnezeu noroc.

Așadară să fugim de judecată ca de foc! Avem noi destule năcazuri pe lumea asta, că traiu-i scump, că câștigu-i slab, că vine vremea de iarnă și coșeru-i gol și vitele sbiară 'n grajd de foame și nu ți-o mai rămas decât puțin ogrinji ca să le minți foamea. Apoi dacă grijile astea stau și apasă pe capul nostru, dece oare ne-am mai face altele și mai mari?

Zice proverbu românesc: „cine dă cu pietri după tine, dă cu pită după el“, că de nu se va rușină și de nu se va cumiți este în cer un puternic judecător care îl va pedepsi.

Vremea care o pierdem pe la judecăți ne-ar aduce mai mult bine, dacă am folosi-o la lucrul și treburile noastre, și frământarea care o avem în cap până să ne scoatem dreptul mai bine am folosi-o să înțelegem ce ne spun domnii noștri, ca să ne îndreptăm treburile economiei după sfatul lor, ca să nu mai fim și pe viitor așa de năcăjiți și sfrigiți ca acuma.

Nu-i vorbă, când ar fi pricina pentru vr'o sfoară de moșie mai mare, apoi ar trebui să alergi pe la judecată, că ea încă-i făcută pentru oameni, că de n'ar fi ea multe nedreptăți s'ar faptul pe lumea asta și-ar rămânea nerăsplătite, dar apoi să te judeci pentru nimica toată li păcat și de timp, și de bani, și de frământarea capului.

Aibi de grije, bade Șofroane, de sfaturile astea și folosește timpul bine — *că timpul costă bani*.

Și acuma, spune voie bună la ai D-tale până-oi mai serie.

Delasântioana.

POMĂRITUL ȘI FOLOASELE LUI.

Despre pomărit și foloasele lui s'a vorbit și scris și până acum destul. Cum se vede însă încă tot nu s'a vorbit și scris deajuns, pentruca povetele, ce aveau să se dea, să pătrundă în mintea țaranului nostru și să-l facă barem să se gândească la foloasele ce le-ar putea trage din pomărit.

În ziua de azi, când dări grele apasă pe umerii bietului țaran, — când pământul moștenit dela moși și strămoși nu mai ajunge să hrănească obștea înmulțită în cursul vremurilor, — omul vrând nevrând trebuie să se gândească la mijloace nouă de traiu. Trebuie să-și croiască venituri nouă, din cari să poată acoperi multele lipsuri ce-l impresoară.

Un bun izvor de venit, la care însă poporul nostru — durere — se gândește prea puțin și care nu cere cine știe ce capitaluri și iscusințe mari, — e pomăritul. — Între țaranii noștri rari sunt aceia, cari să n'aibă barem o grădinuță la casa lor, în care — în loc să lase să crească și să se îngroașe cucutele — să sâdească un pom sau doi, cari fără multă osteneală și bătae de cap, an de an să-i dea roade îmbelșugate, cu cari în timp de post și de iarnă să-și hrănească copilașii, dându-le astfel o bucată ușoară și prielnică sănătății.

Asta o poate face mai fiecare dintre țaranii noștri. Dar apoi cei mai mulți dintre dânșii au grădini mari, au ocoluri, rături, ogrăzi, fânate și astfel de sămânțuri, în cari pot prăsi sute și mii de pomi, cari pot să le aducă an de an venituri frumoase.

Să băgăm numai de seamă, că spre pildă în anul acesta, merele bune se plătesc cu 20 de coroane hectolitrul sau găleata. Și nu se află nici așa. Un pom bun și roditor dă la an 1 până la 4 și 6 și mai multe gălete de poame. Dar să nu punem în socoteală decât după fiecare pom o găleată de poame. Să socotim mai departe pe loc de o găleată sau jumătate de jugăr numai 100 de pomi — plantând fiecare pom pe un loc de 8 stângini în lung și în lat după 100 de pomi 100 gălete de poame, iar găleata de poame numai cu 10 coroane, iată că ne aduce o bucată de loc de o jumătate de jugăr, la an un venit de 1000 coroane sau 500 fl. v. a.

Ar putea să ne aducă, după cum am arătat mai sus, și mult mai mult. Dar nu toți pomii rodesc în fiecare an; mai vin omide, gândaci și altele și astfel recolta de regulă scade la jumătate. De-ar scădea însă chiar la a patra parte și atunci un venit de 250 coroane la an este destul de frumos după o jumătate de jugăr pomet, mai cu seamă dacă socotim că pământul afară de poame mai poate aduce încă și fân, otavă, cucuruz sau grâu, va să zică poate fi încă întrebuințat și pentru vreun alt ram de economie.

Multora dintre cetitori li se va părea socoteala de mai sus, cam umflată și pripită. Ca să dovedesc însă că nu este așa, voiu aminti faptul ca d. e. orașelul Cîsnădia, în apropierea Sibiiului, de mulțori ia la an, peste 10,000 fl. numai pe poame, care le

duc până în Țara nemțască; ca mica țerișoară Boznia ia pe prune la an peste 5 milioane fl., că Țara nemțască cumpără pe an poame în preț de peste 20.000,000 de mărci. Și ca să se vadă cum a început a lua pomăritul avânt și în țara noastră, amintesc după o statistică apărută acum de curând, în foaia nemțască: „Landwirtschaftliche Blätter“ că orașul Bistrița singur numără azi 170.000 de pomi. Amintesc mai departe: că în ministerul nostru s'a înființat anume postul unui comisar, care să mijlocească vinderea poamelor în și afară de țara noastră!

Indoelnic din firea sa, după cum este țăranul nostru, par'că aud pe unul zicând: ușor e a face socoteala pe hârtie, dar iată Ionu nostru are o grădină, pădure de pomet și nu se alege la începutul iernii, nici barem cu o poamă vermănoasă. Iar altul de altă parte va zice: vecinul meu are după casă un păr mare, de minune, dar nici moși de strămoșii lui nu au mâncat încă nici o pară dintr'ânsul. Se poate! Dar cuvintele acestea încă nu dovedesc neadevărul celor susținute de mine, ci numai îmi dau îndemnul ca să vă arăt, cum trebuie întocmit pometul din capul locului și cum trebuie el apoi crescut și ținut, ca să ne putem bucura de folositoarele lui roade.

Mai întâi, ca să nu ne depărtăm de cuvintele de mai sus, grădina de pomi nu are să fie pădure; căci pomii nu pentru aceia sunt implântați în pământ, ca să stea cu vârfurile în sus și vântul să nu poată să-i îmburde. Ci prin rădăcinile lor, cari de multe ori se respiră în adâncimi mari și în depărtări împrejurul pomului, în pământ își caută hrana lor, pe care apoi sugând-o prin rădăcini, o trimit pe sub coaja trunchiului până în vârful lor, hrânind și ținând astfel în viață toate părțile lor. Acum dacă grădina este pădure de pomi, de unde să-și tragă toți aceștia din acelaș pământ hrana lor? Asta este cu neputință! Și de aceea toți pomii indesuiți pe o bucată necorăspunzătoare de pământ, vor duce foame și sete și nu se vor putea desvoltă cum se cade, nici nu vor putea produce fructe imbelșugate și sănătoase.

Dar ăsta ar fi numai unul, negreșit însă cel mai simțitor, dintre relele ce le aduce cu sine ticsuirea prea multor pomi pe o bucată mică de pământ. Lângă acesta se mai adaugă că pomul trebuie să stea slobod în pământ, așa ca razele soarelui să-l atingă de toate părțile și ele precum și ploaia să străbată nu numai înlăuntru în coroana lui, ci și în pământ până la rădăcinile pomului.

(Va urmă).

VINUL.

Dupăce ferberea mustului a încetat, mustul a început să se limpezească, drojdiile s'au așejat la fund, avem dejă vinul nou.

Pentruca vinul să rămână în bună stare, lucrările vierului n'au încetat aci; el cere și mai departe îngrijirea vierului.

De oarece pivnița în care are să stea vinul e lucrul de căpetenie pentru păstrarea lui, să vedem cari ar fi receririle aceleia.

Bună pentru ținerea vinului e pivnița care are temperatură potrivită; aceea atât iarna cât și vara să aibă 8—12° C. și chiar vara în căldurile cele mai mari să nu treacă peste 15° C. Dacă e mai rece, fiertul mustului întârzie, ceea ce nu e bine, deoarece știut este, că cu cât mustul fierbe mai curând, cu atât vinul va fi mai bun, iar dacă dela fiertul mustului au mai rămas părți de zahăr ce n'au trecut în spirt, a doua fierbere poate se amână unul ori doi ani.

Pivnița în care iarna e prea rece, vara prea cald, asemenea nu e bună; ea aduce vinului diferite boale: acela poate înflori sau se poate oțăți ș. a.

Pivnița să nu fie nici prea umedă, dar nici prea uscată.

Dacă e umedă vasele de vin se putrezesc, dacă e prea uscată vinul scade în mod simțitor, evaporează.

Pe lângă acestea o recerință de însemnătate este, ca pivnița să fie curată și bine aerizată. Dacă aerul stricat e nesănătos pentru om și îi cauzează boale, tot așa se poate zice și despre aerul stricat din pivniță, care aduce vinului în aceeași măsură boale.

*

Verdeturile și alte lucruri caznice asemenea nu e bine să le păstrăm peste iarnă în pivnița de vin, sau dacă totuși, în lipsa altui loc potrivit, trebuie să le păstrăm aci, le vom pune la o depărtare oare-care dela buțile cu vin.

Dupăce drojdiile s'au așezat la fundul buții, vinul trebuie tras fără amănare de pe acelea. Tragerea vinului de pe drojdii se face cam de regulă prin Decembrie sau cel mai târziu la începutul lui Ianuarie.

Buțile în cari punem vinul tras vor avea să fie curate însă să nu fie făcute cu piatră pentru a nu împedeca fierberea de a doua intrucât la început n'a fiert deajuns.

Dacă, stând buțile goale pân'aci, au fost făcute cu piatră, dela folosire vor fi a se spăla bine cu apă rece de 2—3 ori.

Tragerea vinului se face în modul obicinuit. Dupăce s'a pus pipa la butea cu vin, slobozim vinul într'un vas mai mare și cu ajutorul trihtărului (pâlniei) îl golim în butea gătită spre acest scop, care e a se umplea bine.

De sine înțeles numai vinul de tot limpede îl băgăm aci; pe cel tulbure de pe drojdii, îl vom pune într'o altă bute sau butoiu, unde se va îngrijii deosebit.

Drojdiile ce rămân după trasul vinului se vor pune asemenea într'o bute, unde rămân până la folosire, pentru a se fierbe din ele rachiu.

Butea în care păstrăm drojdiile se face cu peatră.

A doua tragere a vinului se întâmplă prin Martie, după ce s'a limpezit bine, a treia tragere de regulă prin Iulie și a patra la începutul iernei viitoare.

După tragerea a treia sau a patra vinul rămâne limpede de tot și mai departe nu se tulbură.

În anul al 2-lea sau 3-lea vinul asemenea va trebui tras. Cu ocaziunea tragerii din anul al 3-lea butea se poate face cu peatră pentru a scuti mai ales vinurile mai slabe de unele boale.

Tragerea vinului peste tot va fi a se face pe timp frumos și liniștit pentrucă rămășițele de drojdii ce sunt așezate la fundul buții pe timp de vânt și pe timp ploios ele de sine se tulbură și astfel atunci vinul nu poate rămâne curat.

Vinul așezat în bute, după cum e știut, scade (evaporează) iar locul gol ce astfel a rămas în bute, îl cuprinde aerul, un lucru acesta care nu e priincios vinului.

Pentruca vinul să nu vină în atingere cu aerul se cere să umplem neconținut buțile cu vin. Și la această lucrare nu e bine să folosim nici când vin mai slab sau de altă calitate decât e cel din bute. Mai bine e să folosim spre acest scop vinul vechiu.

Unii vieri mai mari fac așa, că păstrează în anumite sticle vin de toate soiurile și pe acela îl folosesc la umplerea buților, pentru a nu fi siliți să mestece vinurile din bute.

Vierii noștri de multeori, în deplina credință, că vinul ar sta mai bine pe drojdii și că în acest fel ar fi mai cu putere, îl lasă netras.

Credința asta e de tot greșită și nu numai că nu folosește, ci strică vinului, de oarece drojdiile dela un timp trec în putrezire și prin aceea gustul vinului suferă.

O împrejurare, care adeseori face, ca vinurile să suferă și care mai ales la vierii mici o întâlnim, este facerea buților cu peatră în mod nepotrivit.

Peatra de bute se folosește pentru aceea, ca aerul stricat, mucezeala ș. a. să se curețe și mai ales să nu îngăduie formarea lor în bute, din care cauză buțile goale în toată luna trebuiesc făcute cu peatră. Când e însă a se umplea butea cu vin, nu mai este lipsă a-i da peatră, pentrucă asta îi strică vinului. Vinul din

butea cu peatră poate căpăta acreală, culoarea și gustul i-se schimbă și dacă omul bea astfel de vin, capătă dureri de cap.

La vinurile de tot slabe se poate totuș folosi pentru a opri înflorirea lor, dar și atunci $\frac{1}{2}$ bucată de peatră e deajuns la o bute de 5 hl.

Pentru a îndeplini facerea buților cu peatră este o anumită unealtă de așa întocmită, ca rămășițele de sulfur și pânza pe care e așezat acela să nu rămână în bute după arderea lui, pentru că acelea încă sunt stricătioase vinului.

(Din cartea: „Ingrăjirea vinului“.)

N. Simulescu.

BOALELE ȘI DUȘMANII ALBINELOR.

Boalele de cari sufer albinele sunt mai ales două:

1. *Cufoarea*, este o boală pe care o capătă albinele iarna. Dintre număratoarele cauze amintim pe scurt: iernarea în coșnițe friguroase sau în locuri umede, deasa neliniștire, nutrirea cu miere din căsuliile destupate sau cu miere zăhărită cum și nepuțința de a eși la sborul de curățire în timp de câte 4—5 luni.

Rânduind bine stupii, precum s'a spus, nu o să avem de a face cu această boală urtă, de care stupul se poate și prăpădi sau să murdărește coșnița și tot ce se află în ea.

În coșnițele mobile se vindecă scoțând în zile frumoase fagurii tare mânjiți și punând în locul lor alții curați. Accidul de salicil, cumpărat din farmacie (apotecă) și dat deodată cât iai cu vârful unui cuțit în miere încălzită cu apă, deasemenea ajută stupului.

2. *Putrezirea puilor* este o boală ce ce ivește primăvara când, fiind timp frumos, se prădesc mulți pui cari, urmând iară frig cu săptămânile, rămân descoperiți, albinele imbulzindu-se spre vârful coșniței și astfel ei răcesc, și putrezesc. Această boală adeseori se întinde ca lepra dela stup la stup și împotriva ei nu ajută nimic. Coșnițe, stupină cu stupi cu tot și alte lucruri din stupină trebuie arse, fiind chiar și lege, care poruncește înștiințarea boalei și nimicirea stupilor. Putrezirea se poate cunoaște după mirosul greu ce ese din coșniță, iar coperișele căsuliilor cu pui apar cufundate.

Dacă stuparul a prins îngrabă de veste, este chip de a mântui stupul bolnav sau măcar a țărături boala prin arderea stupului molipsit.

Cu fagurii din asemenea stup nu mai e de a ne încerca norocul. Boala aceasta molipsește mai adeseori stupii nutriți în chip măiestrit, cărora adecă li-s'a dat de timpuriu primăvara hrană din greu. De aceea nutrirea măiestrită să nu se înceapă decât pe la mijlocul lui Aprilie.

*

Dușmanii albinelor sunt: moliile, fluturii, vespicii, șoarecii, albinele răpitoare, despre cari am fost scris cu alte prilejuri, cum și alți dușmani între cari se mai numără: paianjinii, ale căror țesături (pânze) nu trebuie suferite prin stupină, furnicile, a căror cuiburi trebuie opărite cu apă ferbinte, șopârlele și broaștele răioase, care se încuibă în jurul stupinei nefind curățite buruienile și iarba, în urmă păsările, a căror cuiburi din apropierea stupinei ar trebui stricate.

Stuparul.

ȘTIRI.

„*Cinstea Neamului românesc*“ este o nouă societate înființată în Cleveland-Ohio (America) unde se stăruie și pentru înființarea unei școale române.

⊙

Conferența de pace dela Haga a durat 127 zile și s'a încheiat aproape fără rezultat. Cheltuielile conferenței au fost de 12 milioane marce.

⊙

Nouă lege pentru școlile medii se pregătește în ministerul instrucției.

⊙

Budgetul Ungariei pe 1908 a fost prezentat corpurilor le-giuitoare în ședința dela 22 crt.

Bilanțul general prezintă următorul tablou:

		+ față de 1907
Cheltuieli ordinare	K 1,238.289,726	K 103 513,827
Interese tranzitoare	„ 64 105,672	„ 15.002,691
Investițiuni	„ 94.592 951	„ 15 876,592
Total	K 1,396.988,349	K 134.393,110
Totalul veniturilor	„ 1,397.010,414	„ 134.394,853
Excedent	K 22,065	K 1,733

⊙

Altoi de vânzare. Ministrul de agricultură al țării noastre sub Nr. 90835/1907 dă de știre, că și în primăvara anului viitor va împărți un mare număr de altoi (meri, peri, pruni, cireși, cai-sini ș. a.) din școlile de pomi ale statului. Cine vrea să cum-pere trebuie să se înștiințeze de pe acum (*până la 15 Decembrie*)

la direcția școalei de pomi din apropierea sa. Prețul altoilor de clasa I e 60 fil., a celor de clasa II 30 fil. Preoții, învățătorii, notarii, economii, dacă trimit rugare la ministru, pot să capete cu preț de jumătate, ba și mai jos (10—15 fil.). Pe rugare trebuie timbru de o coroană. E bine dacă se înțeleg mai mulți dintr'o comună și fac rugarea cu primăria satului (o subscrie primarul și notarul, cerând să le dea cu preț redus, iar la rugare alătură o listă, în care să fie scris numele fiecărui econom, numărul casei, câte altoi și ce soiuri cere; lista aceasta să fie scrisă de primărie și de pretore (solgăbirău). Pe multe sate le este groază oamenilor să mai umble cu căciula în mâni pe la notar. Acolo preotul, ori învățătorul să ceară cu preț scăzut în numele său direct dela ministru un număr mai mare de altoi și apoi ce-i rămâne să împărtească sătenilor, cu prețurile, ce i-le dă dela stat. Trebuie să se scrie curat numele celui ce cere, poșta din urmă și gara (stația), unde vrea să-i sosească.

Altoile acestea sunt bine îngrijite, foarte ieftine, se dezvoltă și dau fructe la 2—3 ani, — de aceea indemnăm să-și aducă cât mai mulți. **R.**

Zilele aceste, din prilejul sfințirii unei biserici în comuna slovăcească Cernova au fost impușcați la vre-o treizeci de creștini de către jandarmi. Pricina se zice a fi fost dorința poporului de-a fi sfințită biserica de preotul *Hlinka* care a fost isgonit din slujba sa pentru unele cuvântări ținute poporului slovac

Bibliografie.

A apărut: *Îngrijirea vinului*, povește practice pentru micii vieri de *Nicolae Simulescu*; cu 20 figuri în text. Prețul 30 fil. plus 3 fil. porto. Cuprinsul: 1. Culesul. 2. Tescuirea. 3. Treverele. 4. Rachiul de trevere. 5. Liuriul. 6. Părțile alcătuitoare ale mustului. 7. Prefacerea mustului în vin. 8. Vinul. 9. Indreptarea mustului și a vinului. 10. Boalele și scăderile vinului: a) Floarea; b) Oțătirea; c) Înăcrirea; d) Intinderea; e) Amărâla gustului; f) Pierderea culoarei; g) Coloarea vânăță-brunetă; h) Mucezala; i) Miroș de bute; k) Gustul de fum; l) Miroșul de ou stricat.

De vânzare la administrația revistei „*Bunul Econom*“ în Orăștie (Szászváros) și la autor în Mercurea (Szerdahely) comitatul Sibiiu.

De probă dăm în acest număr capitoul despre *vin*.

„*Băncile populare din România*“ cu un adaus informativ de *Vasile C. Osvadă*. Prețul K 1. Broșura se extinde pe 57 pagini și cuprinde afară de prefață următorul material: Inceputul și dezvoltarea băncilor. Organizația băncilor. Date statistice. Obștile sătești. Statutele obștei sătești. Tabloul comparativ.

Cartea cuprinde un material foarte instructiv. O recomandăm preoților și învățătorilor noștri, cărora le va înlezni alcătuirea de tovărășii.